

کشف کشتی نوح در جودی*

عبدالکریم بی‌آزار شیروازی

(دانشیار، رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی)
Dr.biazar@IslamicMazaheb.ac.ir

چکیده: پس از سال‌ها تردید مردم اروپا و امریکا درباره‌ی داستان حضرت نوح(ع)، طوفان، کشتی و عمر طولانی وی سرانجام باستان‌شناسان توانستند با حفاری‌هایی در بین‌النهرین آثار به‌جا مانده از آن طوفان و با مشاهده‌ی عکسی که یک خلبان ترک از مرزهای ایران و ترکیه گرفته بود کشتی نوح را کشف کنند. با انجام این کاوش‌ها باستان‌شناسان توانستند، بسیاری از حقایق کشتی را به دست بیاورند و به عظمت این آیه‌ی باستانی پی ببرند. این جستار درباره‌ی مهم‌ترین دستاوردهای باستان‌شناسان در این زمینه و منطبق با آیات قرآن است که اعجاز قرآن را در اخبار غیبی و باستانی آشکار می‌کند.

کلید واژه‌ها: کشتی نوح، جودی، دُسر و مُرسی

کشف کشتی نوح در جودی

سال ۱۹۵۹ یک خلبان ترک به نام لیهو دوروپینار (Lihan Durupinar) طی یک مأموریت چند عکس هوایی برای مؤسسه‌ی جغرافیایی ترکیه می‌گیرد که در میان آنها تصویری جالب توجه از یک قایق بود. قایقی بزرگ که بر سینه‌ی تپه‌ای در فاصله‌ی ۳۲ کیلومتری جنوب آزارات آرمیده بود.

* تاریخ دریافت: ۸۸/۲/۲۹ تاریخ تصویب: ۸۸/۷/۱۱

تعدادی از متخصصان و علاقه‌مندان از جمله دکتر براندرگ از دانشگاه ایالتی اوهایو، عکس‌ها را بررسی کردند و او گفت: «هیچ شکی ندارم که شیء موجود در عکس‌های هوایی یک کشتی است».

سپس گروهی کاوش‌گر آمریکایی به منطقه اعزام شدند اما نتوانستند اطلاعات مهمی به دست بیاورند.

آثار کشتی قبل از زلزله

در پنجم سپتامبر ۱۹۶۰ مقاله‌ای در مجله لایف (Life) همراه عکس هوایی جالبی از شیء فوق‌العاده بزرگی شبیه به کشتی منتشر شد.

هفده سال بعد در سال ۱۹۷۷ باستان‌شناسی به نام رون وایت (Ron Wyatt) برای مشاهده این اثر باستانی به این منطقه سفر کرد و گفت این شیء باقی‌مانده کشتی نوح است. او در بررسی‌های پانزده ساله‌اش موفق شد با رادار آزمایشی ثابت کند این منطقه واقعاً جایگاه باقی‌مانده کشتی نوح است که با رسوبات و جریان گدازه‌ای پوشیده شده و نتیجه کاوش‌هایش را در کتابی به نام *کشتی گمشده نوح* (The Lost ship of Noah, Charles, Beritz, 1987) منتشر کرد.

اعتبار هوایی تحقیقات

در دهه ۱۹۸۰ با نخستین مشارکت فعال فضانورد سازمان فضایی آمریکا (NASA) یعنی جیمز اروین (James Irwin) که همراه گروه‌های اعزامی به کوه آرات رفت به تحقیقات کشتی نوح اعتبار هوایی دادند. با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی تحقیقات درباره کشتی نوح افزایش یافت. از آن‌جا که کوه آرات درست در نقطه مرزی ترکیه و شوروی قرار دارد، هیئت‌های اعزامی به این کوه از سوی دولت شوروی تهدید امنیتی می‌شدند (christianswers net/a-abr-dorr htm p.2).

محل فرود کشتی نوح به روایت تورات

در تورات فعلی سفر پیدایش (ج ۴، ۸) محل فرود کشتی نوح بر کوه‌های آرات ذکر شده است: «و آب رفته رفته از روی زمین برگشت... و کشتی بر کوه‌های آرات قرار گرفت».

از نظر قاموس کتاب مقدس، آارات به معنای ملعون در مرکز ارمنستان بین رود ارس و دریای وان و ارومیه است (۲ پاد ۱۹: ۳۷ش: ۳۸) این کوه بلند را ارامنه «مسیس» و ترکان «اگری داغ» یعنی سرایشیب و بیشتر اروپایی‌ها آارات می‌گویند. کوهی با دو قله که یکی ۴۰۰۰ پا از دیگری بلندتر است و به سلسله کوه‌هایی ممتد درست شمال غربی و غرب می‌پیوندد. این کوه عظیم ارتفاع زیادی دارد و همیشه قله‌اش پر برف است که ۱۷۰۰۰ پا از سطح دریا بالاتر و از جمله آتش فشان‌هایی است که انفجار آخرش در سال ۱۸۴۰ میلادی بود (جیمز هاکس ۱۳۴۹: ۳۰).

در قسمت دیگر کتاب مقدس می‌خوانیم:

«و کشتی در ماه هفتم، در روز هفدهم، بر روی کوه‌های آارات، آرمید». (تورات، سفر پیدایش ۵: ۴). دکتر رون وایت باستان‌شناسی که تا آخر عمرش به مطالعه و مشاهده کشتی نوح پرداخت می‌نویسد:

«هرچند در تورات و انجیل نیامده که کشتی بر قله کوه آارات پهلو گرفت اما برداشت مردم و کارشناسان این است که چون قله کوه آارات بلندترین کوه آن منطقه بوده بنابراین نخستین مکانی از خشکی است که هنگام فروکش کردن آب، سربرآورد. اما به تازگی مشخص شد این نظریه با توجه به کشف بقایای این کشتی اشتباه است.»

محل فرود کشتی نوح به روایت قرآن

﴿... وَ غِيصَ الْمَاءَ وَ قُضِيَ الْأَمْرَ وَ اسْتَوَتْ عَلَى الْجُودَى﴾ (هود: ۴۴)

(و آب کاهش یافت، و کار گزارده شد و (کشتی) بر جودی آرام گرفت).

واژه «جودی» به معنای سرایشیب است و به هر کوه و زمین سخت اطلاق می‌شود (طبرسی ۱۳۷۹: ج ۵، ۱۶۵). در قرآن «جودی» محل فرود و لنگرگاه کشتی نوح (ع) ذکر شده است (سعید حوی: ۵، ۲۵۶۱). از نظر مفسرین اولیه مانند مجاهد و قتاده، جودی کوهی در الجزیره شمالی بین‌النهرین است و از نظر راغب اصفهانی: «جودی کوهی میان موصل و آارات است.»

از نظر یاقوت: «جودی کوهی در جزیره ابن عمر در طرف شرقی دجله در منطقه موصل است چنان‌که مسجد نوح در این سرزمین تا به امروز موجود است» (سامی مغلوث ۱۴۲۴: ۸۰).

موقعیت کنونی جودی

سلسله کوه‌های کاردین در شرق دجله نزدیک موصل که کردها به آن کاردو و یونانی‌ها جورودی و عرب‌ها آن را جودی می‌نامند، در جزیره ابن عمر، بین موصل و آرارات قرار دارد.

کشف گفته قرآن درباره محل فرود کشتی

«کشتی بر روی تپه‌ای که در آن رشته کوه قرار دارد، فرود آمده است نه روی قلعه‌ای بلند و رفیع». در قرآن کتاب مقدس مسلمانان آمده کشتی نوح بر روی الجودی (A. Judi) نشسته است، محلی که در حال حاضر کشتی مورد نظر بر آن قرار دارد و در زبان ترکی جودی داگی (Cudi Dayi) یا همان تپه الجودی است که با قلعه کوه آرارات فاصله زیادی دارد و فاصله جودی تا کوه آتشفشان آرارات ۳۲ کیلومتر است.

کشف کشتی نوح در تپه کوه‌واره‌ای جودی یکی دیگر از اعجاز قرآن در اخبار غیبی است. جالب این‌که در قرآن به جای کلمه کوه گفته شده: ﴿... وَاسْتَوَتْ عَلَی الْجُودِی...﴾ (هود: ۴۴)، برخلاف تورات که محل فرود کشتی را بر کوه‌های آرارات ذکر کرده است. (تورات، سفر پیدایش: ۸: ۴).

آرامگاه کشتی نوح پیش از زلزله

دولت ترکیه تحقیقی درباره آزمایش‌های روندایت انجام داد و پس از اطمینان، اعتبار مالی برای انجام اکتشافات به او پرداخت کرد و منطقه‌ای برای تأسیس پارک ملی طراحی و موزه‌ای برای بازبینی مسافریین احداث شد (رون وایت: ۸).

رون وایت در سال ۱۹۷۶ تحقیقات جدیدش را در این منطقه آغاز کرد. او خیلی زود دریافت این شیء قایق مانند بسیار بزرگ‌تر از یک زمین بازی فوتبال و اندازه‌اش به بزرگی یک ناو جنگی است که کاملاً در زمین دفن شده است. در ۲۵ نوامبر سال ۱۹۷۸ وقوع زمین لرزه‌ای در آن محل باعث شد تا کشتی مزبور به طور شگفت‌آوری از دل کوه بیرون بزند و سطح زمین اطراف را به پایین براند.

فسیل کشتی نوح پس از زلزله

هیئت اعزامی پس از سال‌ها تلاش ابتدا دچار یأس شدند زیرا می‌گفتند: این کشتی می‌بایست حداقل ۴۴۰۰ سال عمر داشته باشد پس طبیعی است که چوب‌های کشتی به ذغال سنگ تبدیل شده‌اند و رادار اسکن نمی‌تواند انعکاس صوتی از آنها دریافت کند.

باستان‌شناسان پس از مایوس شدن از دستگاه رادار اسکن به فکر افتادند تا با حفر تونلی کنار کشتی خود را به آن برسانند و هنگام حفر تونل میخی پرچ شده نزدیک کشتی کشف کردند که احتمال استفاده از میخ و فلز در کشتی دوباره امیدوارشان کرد.

خبر قرآن از بقای الواج و میخ‌های کشتی

﴿وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ الْوَاجِ وَ دُسِّرَ. تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءَ لِمَن كَانَ كُفِرًا. وَ لَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِن مُّدَكَّرٍ﴾ (قمر: ۱۵-۱۳)

- و برداشتیم نوح را بر کشتی با تخته‌ها و بندها و میخ‌ها و پیوندها
- می‌رفت زیر نظر ما، تا پاداش کسی باشد که به او کافر شدند.
- و بگذاشتیم آن [کشتی] را آیت و عبرتی پس آیا هست عبرت گیرنده‌ای؟!

فسیل‌شناسی کشتی نوح

فسیل‌شناسی یکی از گرایش‌های زمین‌شناسی است، که در آن بقایای جان‌داران بررسی می‌شود. حفظ قطعات سخت بدن مثل استخوان‌ها و دندان به خاطر ترکیبات کلسیتی یا آرگونیتی، و بخش‌های نرم بدن در شرایط خاص مانند یخ‌بندان، دفن در قبر، خشکیدن، مومیایی شدن، دفن در داخل صمغ و کهربا، فسیل گفته می‌شود.

در سایت WWW.ChristianAnswers.Net آمده است:

«پس از آن‌که نوح(ع) و خانواده‌اش در بالای کوه، کشتی را ترک کردند، کشتی عملاً از صفحات کتاب مقدس (تورات و انجیل) ناپدید شد و نویسندگان کتاب مقدس هرگز نگفتند کشتی هنوز می‌تواند آن‌جا باشد.»
اما قرآن کریم از بقای این کشتی در منطقه جودی به عنوان آیتی از آیات الهی خبر داد و فرمود باشد که مردم از آن پند و عبرت گیرند:

﴿وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِن مُّدَكَّرٍ﴾ (قمر: ۱۵)

(و بگذاشتیم آن کشتی را آیت و عبرتی پس آیا هست عبرت گیرنده‌ای؟)

و نیز از استفاده الواج تخته و میخ‌ها در آن خبر داد و فرمود:

﴿وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ الْوَاجِ وَ دُسِّرَ﴾ (قمر: ۱۳)

(و او را بر کشتی با تخته‌ها و میخ‌ها سوار کردیم).

در سال ۱۹۹۱ رون وایت میخ پرچی را در حضور ۲۶ محقق کنار بقایای کشتی کشف کرد. تجزیه و تحلیل ترکیبات این میخ وجود آلیاژهای آلومینیوم آهن و تیتانیوم و برخی دیگر از فلزات را در آن تأیید کرد.

آزمایش میخ‌های کشتی نوح

میخ‌های دیگری هم که از سایر قسمت‌های بدنه فسیل شده کشتی به دست آمد به آزمایشگاه فرستادند که به همان اندازه میخ پرچ مکشوفه رون وایت بودند. آزمایشگاه کالبریت سه فلز دیگر در کشتی فسیل شده کشف کردند که از آلومینیوم، آهن و تیتانیوم تشکیل شده بودند. این آزمایش که برای هر فلز ۶۰ دلار خرج برداشت نشان داد ۸/۳۵٪ آلومینیوم و ۵۹٪ تیتانیوم و بقیه آنها آهن بود.

رون وایت در مقاله خود از کشف فلز در کشتی نوح گزارش داد و نوشت:

«جالب‌ترین نکته برای من کشف موادی بود که زیر قسمت شکسته کشتی پیدا کردم، نمونه‌هایی از آن را برای یک شیمی‌دان به نام رینولد بردند و او گفت: تکه‌هایی از یک محصول فلزی است، یکی از نمونه‌های حاوی ۸۴٪ منگنز^۱ و دیگری حاوی آلومینیوم^۲ و نمونه دیگر بیش از ۷۰٪ تیتانیوم^۳ داشت، فلزی که سبک‌ترین و سخت‌ترین فلزات است و امروزه به طور گسترده‌ای در هواپیما و سخت افزارهای فضایی به کار می‌رود، جالب‌تر این‌که بشر امروزی فلز تیتانیوم را در سال ۱۹۳۶ کشف کرد».

در سال ۱۹۸۰ چند متخصص با دستگاه رادار اسکن به کاوش بر بالای کشتی و با فاصله‌های منظم به کشف میخ‌ها پرداختند. در همان محل میخ‌هایی را در زمین فرو و آنها را با طناب به هم متصل کردند.

خطوط ترسیم شده با طناب زرد به خوبی شکل کشتی را نشان می‌داد، تعداد میخ‌های کشف شده در کشتی ۵۴۰۰ عدد بود.

۱. منگنز: مانند آهن، فلزی خاکستری رنگ، سخت، شکننده و کمیاب است.

۲. آلومینیوم: عنصر شیمیایی است که برای مدتی با ارزش‌تر از طلا بود و به خاطر وزن سبکش در صنعت ساخت هواپیما، کشتی و ناوگان‌های دریایی به کار می‌رود.

۳. تیتانیوم: عنصری فلزی با عدد اتمی ۲۲ که ترکیب‌های آن پراکنده و استخراج آن دشوار است، جامد و نقره‌ای رنگ با نقطه ذوب ۱۶۷۵ درجه سانتی‌گراد و به اندازه فولاد محکم اما ۴۵٪ از آن سبک‌تر است. سختی آن ۸۰ تا ۱۰۰ و در مقابل خوردگی بسیار مقاوم است. کاربرد آن در هواپیماها، موشک‌ها، جت‌ها، ماشین‌های نساجی، وسایل شیمیایی، وسایل جراحی، وسایل غذاسازی و غیره است.

کشفیات باستان‌شناسان

﴿وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحِّينَا...﴾ (هود: ۳۷)

(و کشتی را زیر نظر ما و با وحی و راهنمایی ما بساز).

کشفیات اخیر باستان‌شناسان نشان می‌دهد این کشتی عظیم و ناوگونه ساخته دست بشری با وسایل ابتدایی چند هزار سال قبل است، بلکه همان‌طور که در آیه فوق آمده زیر نظر خدا و با وحی الهی بود.

این‌جا صحبت از ساخت یک قایق کوچک هشت نفره با ظرفیت چند حیوان کوچک برای عبور از یک سیل آرام رودخانه‌ای نیست. بحث بر سر تکنولوژی پیچیده‌ای است که مهارت ذوب فلزات و ابزار پیشرفته و نیروی انسانی حاذق را می‌طلبد. از آن‌جا که یاران حضرت نوح(ع) اندک بودند این سوال پیش می‌آید که به راستی نوح چگونه این کشتی را ساخته است؟ آیا نوح(ع) به تنهایی توانسته کشتی ناوگونه خود را به بلندی یک زمین فوتبال و به وزن تقریبی ۳۲۰۰۰ تن بسازد؟ آیا ساخت یک کشتی با دست خالی با امکانات آن زمان به گنجایش ۴۹۲ اتوبوس دو طبقه مسافربری با تصورات ما درباره قدامت هم‌خوانی دارد؟

باستان‌شناسان با کشف رگه‌ها و تیرهای باریک آهنی الگویی ترسیم کردند که حاصل کار به صورت نوارهای زرد و صورتی روی کشتی علامت‌گذاری شد. آنها همچنین گره‌ها و اتصالات آهنی محکم برجسته‌ای را یافتند که در ۵۴۰۰ نقطه کشتی به کار رفته بودند. تصویربرداری‌های راداری نشان داد نوارهای آهنی یا تیرهای فلزی در محل تصادم کشتی با صخره هنگام فرود آمدن یا به عبارت دیگر به گل نشستن، کج شدند. آنها می‌گویند استفاده وسیع و همه‌جانبه از فلزات در ساخت کشتی خارج از حد تصور ماست. به نظر می‌رسد تمدن پیشرفته و بسیار رشد یافته‌ای در آن دوران وجود داشت که نوح(ع) از آن استفاده کرد. اما قرآن می‌فرماید: صنعت کشتی‌سازی نوح(ع) با وحی الهی و زیر نظر خداوند انجام گرفت.

کشف ۷۲ تیر فلزی در کشتی

اکتشافات باستان‌شناسان زمانی جالب‌تر شد که آنها طرح مشبکی حاصل از تقاطع تیرهای فلزی افقی و عمودی به کار رفته در کشتی به دست آوردند. تصاویری که نشان می‌دهد ۷۲ تیر فلزی اصلی در هر طرف کشتی به کار رفته است و به نظر می‌رسید برای هر چیزی طرح و الگویی وجود داشت.

رئیس گروه باستان‌شناسان آمریکایی، دیوید ناسولد که کاوش‌های فراوانی روی بدنه این کشتی انجام داد می‌گوید:

«آزمایش‌هایی که با رادار در زیر زمین این منطقه انجام شد به خوبی تصویر کشتی را ترسیم کرد. این تصویر رسم شده توسط دستگاه رادار در عمق ۷۵ پا آن‌چنان زیر کشتی را به وضوح نشان می‌دهد که شما می‌توانید، الواح زمینی میان دیوارهای کشتی را بشمارید.»

عظمت کشتی نوح در قرآن

در قرآن آیاتی وجود دارد که بیانگر عظمت کشتی نوح (ع) است:

۱. کاربرد کلمه فلک در صنعت کشتی‌سازی: ﴿وَأَصْنَعُ الْفُلْكَ...﴾، ﴿وَأَيُّ صِنْعٍ الْفُلْكَ...﴾ (هود: ۳۷ و ۳۸) هم خانواده با کلمه فلک است که در قرآن برای مدار شناوری اجرام آسمانی به کار می‌رود: ﴿... كُلُّ فِي فَلَكٍ يَسْبِخُونَ﴾ (انبیاء: ۳۳)، تداعی کننده عظمت کشتی نوح است.

۲. فرمان خداوند ﴿وَأَصْنَعُ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا﴾ (هود: ۳۷) برای صنعت کشتی سازی زیر نظر خداوند و وحی الهی نیز نشانه صنعتی عظیم است.

۳. آیه ﴿... كُلُّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ...﴾ (هود: ۳۸) (هروقت بزرگانی از قومش بر او می‌گذشتند او را مسخره می‌کردند). علت مسخره کردن بزرگان قوم این بود که می‌دیدند نوح (ع) سال‌هاست که مشغول ساختن کشتی بزرگی در خشکی بود که انتقالش به دریا غیرممکن است و گرنه ساخت کشتی کوچک قابل حمل جایی برای مسخره کردن نداشت.

۴. آیه ﴿وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ...﴾ (هود: ۴۲) اگر «کالجبال» مثالی برای کشتی است صریحاً بیانگر عظمت آن است و اگر مثالی برای موج است، چنین موج کوه پیکری نیازمند کشتی عظیمی است تا بتواند در برابر آن مقاومت کند.

صنعت ذوب فلزات در کشتی‌سازی

﴿وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ الْأَوَاحِ وَدُسُرٍ﴾ (قمر: ۱۳)

(و او را بر کشتی با تخته‌ها، بندها، میخ‌ها و پیوندها سوار کردیم)

در حالی که تورات درباره اجزاء و چگونگی بنای کشتی نوح (ع) تنها از چوب کوفر و قیر سخن گفته و هیچ اشاره‌ای به میخ‌های فلزی آن نیست (تورات سفر پیدایش ۶: ۱۴). قرآن کریم، در آیه فوق هم به الواح تخته‌ها و هم به میخ‌ها در صنعت کشتی نوح (ع) تصریح می‌کند.

تصور اشیائی از آهن، آلومینیوم و برخی فلزات دیگر، در زمانی که گمان می‌رفت بشر زندگی ساده‌ای داشت بسیار عجیب است، به خصوص که این فلزات کاربردهای ویژه صنعتی هم داشت.

آزمایشات دانشمندان وجود قطعات فلز را در فواصل منظم و معین در ساختار کشتی تأیید کرد و بارها این آزمایشات تکرار شدند تا وجود هرگونه خطایی را منکر شوند.

قرآن و کشف لنگرهای کشتی

﴿وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِيهَا وَمُرسِيهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ. وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ...﴾ (هود: ۴۱ و ۴۲).

(و گفت بر آن سوار شوید، که روانه شدن و لنگر انداختنش با نام خداست که پروردگار من آمرزگاری مهربان است. و آن [کشتی] ایشان را در دل موج [های] کوه پیکر پیش می‌برد).

باستان‌شناسان بر بلندی‌های تپه‌های اطراف محل کشتی چند جسم بزرگ حجیم سنگی یافتند که بالای هر کدام سوراخی بزرگ تعبیه شده بود.

این اجسام مثلی شکل سنگی نیمه صیقلی، بسیار شبیه به لنگرهای کشتی‌های باستانی بودند که دراگ (Droyue) نامیده می‌شدند از این ابزار به خاطر وزن زیادشان به جای وزنه یا لنگر هنگام پهلو گرفتن کشتی استفاده می‌شد.

کشف شش وزنه یا لنگر سنگی هر یک مجهز به سوراخی در بالای آن حدس باستان‌شناسان را به یقین تبدیل کرد. این وزنه‌ها در فواصل متفاوت، ظاهراً هنگام پهلو گرفتن کشتی به آب پرتاب شدند. جالب این‌که درباره لنگرهای کشتی نوح (ع) تنها در قرآن گفته شده است.

رون وایت می‌نویسد:

«روی بعضی از این لنگرهای سنگی علامت‌ها و تصاویری از هشت نفر وجود دارد، که هر چند نمی‌تواند حکاکی زمان حضرت نوح باشد اما گواهی بر این است که مردم زیادی از عصرهای گذشته این مکان را محل فرود کشتی نوح می‌شناختند.»
(Ron Wyatt, P.3.)

دانشمندان کشتی نوح را با ۵۱۵ فوت کشتی بانا و هواپیمای بر کیتی هاوک (Kitty Haek) مقایسه می‌کنند.

﴿... وَ هِيَ تَجْرِي فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ...﴾ (هود: ۴۳)

خلافت و تمدن قوم نوح(ع)

﴿وَ اذْكُرُوا اِذْ جَعَلْنَاكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ﴾ (یونس: ۷۳)

(و به یاد آرید آن‌گاه که خداوند شما را خلیفگان زمین بعد [قوم] نوح(ع) قرار داد).
بر اساس سنت الهی در هر دوره از زمان قوم و ملتی خلیفگان و وارثان اقتدار و تمدن زمین می‌گردند، هر یک از امت‌ها و تمدن‌ها مانند انسان‌ها عمری دارند: ﴿لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ...﴾ (اعراف: ۳۴) و طلوع و غروب و دوران شکوفایی دارند. قرآن در سوره یونس قوم نوح را در شمار یکی از خلیفگان ذکر می‌کند که پس از سپری کردن دوران شکوفایی و به پایان رسیدن عمر جای خود را به قوم عاد می‌دهند و از این رو قرآن به قوم عاد می‌فرماید: «و به یاد آرید آن‌گاه که خداوند شما را خلیفگان زمین بعد از [قوم] نوح(ع) قرار داد».

اکتشافات شگفت‌انگیز و با عظمت کشتی نوح در سرزمین جودی نشان دهنده فرهنگ و تمدنی پیشرفته است که حضرت نوح(ع) با وحی الهی پدید آورد.
این‌جا صحبت از نبوغ بشر در گذشته‌هاست، چه آن زمان و چه قبل از آن، تحقیقات نشان می‌دهد که بشر، بسیار پیشرفته و متمدن بود و این‌که چرا سیر رشد و تعالی در مسیر علمی بشر را کند ماند یا در حد انتظار صعود نکرد، بحث دیگری است.

جایگزینی

انواع حیوانات در کشتی

﴿... قُلْنَا اَحْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ اِثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ...﴾ (هود: ۴۰)

(گفتیم که در آن [کشتی] از هر جنس [جانوری] دو تا سوار کن و نیز خانواده‌ات را، مگر کسی که حکم [ما] از پیش درباره او مقرر شده و نیز کسانی را که ایمان آورده‌اند، و همراه او جز اندکی ایمان نیاورده بودند).

دانشمندان می‌گویند نوح(ع) باید ۲۰۰۰۰ گونه جانور خشکی را به صورت زوج در کشتی جمع‌آوری کرده و برای هرگونه جانور اتاقکی با قفسی جدا و مناسب با اندازه و طبیعت جانور ساخته باشد.

به راستی چه تعداد جانور و چگونه جمع‌آوری شدند؟ آب و غذا چگونه تأمین می‌شد؟ جانوران وحشی چگونه به سوی کشتی هدایت شدند؟ کار جمع‌آوری و هدایت حیوانات کار سختی است اما فرمان خدا باید انجام می‌شد.

تحقیقات بیشتر در محل، حضور حیوانات را در کشتی یافت شده تأیید کرد. کشف مقادیر قابل توجهی فضولات حیوانات که به صورت فسیل درآمده بودند و از ناحیه خسارت دیده کشتی به بیرون رانده شده بودند فرضیه‌ها را بیشتر به واقعیت نزدیک کرد.

این کشتی ۳۰۰ زراع طول دارد و عرض آن بیش از آنچه در تورات آمده است. رادار اسکن نشان دهنده سه طبقه است که طبقه بالا نشیمن‌گاه و طبقه زیرین ۱۴۴ اتاقک برای نگاه‌داری انواع حیوانات دارد به اضافه دو راهرو و چهار پیش‌آمدگی برای توازن کشتی. علاقمندان به کاوش درباره کشتی نوح(ع) بارها و بارها سعی کردند به درون کشتی فسیل شده بروند اما همیشه با توده‌های عظیم سنگ و خاک نیمه ویران مواجه شدند.

در سال ۱۹۹۱ «گرگ برور» باستان‌شناس، بخشی از شاخ فسیل شده جانوری را کشف کرد که از قسمت تخریب شده کشتی که فضولات حیوانی از آنجا بیرون ریخته بودن بیرون افتاده بود. به تشخیص محققان، این شاخ مربوط به یک پستاندار بوده که مقارن با شاخ اندازی سالانه جانور هنگام خروج از کشتی در آنجا رها شده است.

اخبار غیبی قرآن درباره کشتی نوح(ع)

﴿ذَلِكْ مِنْ آيَاتِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ﴾ (هود: ۴۴)

این [داستان نوح(ع) و کشتی] از اخبار غیبی است که بر تو وحی می‌کنیم. نه تو و نه قومت پیش از این، اطلاعی از آنها نداشتید، پس [توهم مانند نوح(ع)] صبر پیشه کن که سرانجام نیک از آن تقوی پیشگان است.

یکی از معجزات قرآن اخبار غیبی آن است که امروزه بسیاری از آنها را باستان‌شناسان کشف کرده‌اند. از جمله آنها قرآن در پایان داستان مفصل نوح(ع) در سوره هود می‌فرماید: «این از اخبار غیبی است که ما آن را به ذنوح وحی می‌فرستیم و تو و قومت قبلاً هیچ علمی از داستان نوح نداشتید».

اخبار غیبی که تاکنون برای باستان‌شناسان کشف شده عبارتند از:

۱. گذاشتن کشتی نوح(ع) در زمین تا عبرت و آیتی برای جهانیان باشد.
۲. تعیین محل فرود کشتی به طور دقیق یعنی جودی در صورتی که در کتب پیشین به طور کلی بر کوه‌های آارات ذکر شده و یهودیان دایره آن را توسعه داده‌اند تا شامل کوه جودی، محل کشف کشتی که در ۳۲ کیلومتری قلّه دو قلوئی آارات قرار دارد، بشود.
۳. آیاتی که دلالت بر بزرگی و عظمت کشتی دارند.
۴. تصریح به میخ‌ها و پیوندهای به کار رفته در کشتی.
۵. تصریح به لنگرهای کشتی.

طوفان نوح نمونه‌ای از قیامت

﴿...بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِيهَا وَ مَرْسِيهَا...﴾ (هود: ۴۱)

کلمه مَرَسَى از ریشه رَسُو به معنای ثبات و ارساء یعنی اثبات و اقامه است. مَرَسَى یعنی مستقر (طبرسی ۱۳۷۹: ج ۵، ۱۶۳) و در آیه فوق به معنای لنگر انداختن کشتی است که موجب ثبات و استقرار آن می‌شود. این کلمه درباره قیامت نیز به کار رفته است ﴿يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مَرْسِيهَا﴾ (نازعات: ۴۲).

(یعنی هنگامی که این جهان از زلزله قیامت، استقرار می‌یابد و مانند کشتی لنگر می‌اندازد).

دهکده‌ای نزدیک به محل کشتی نوح واقع شده که به آن «محشر» می‌گویند و تایید شده کوهی که کشتی در دامن آن پهلو گرفته به کوه روز قیامت، یادآور مجازات جهانی مردم دنیا در قیامت است.

قوم نوح(ع) که آخرت اندیش نبودند هر وقت بر حضرت نوح(ع) و یارانش می‌گذشتند و می‌دیدند که در خشکی کشتی بسیار بزرگی می‌سازند، آنان را مسخره می‌کردند، اما حضرت نوح(ع) و یارانش که به آخرت یقین داشتند می‌گفتند:

﴿... ان تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ﴾ (هود: ۳۸)

(اگر امروز ما را مسخره می‌کنید، روزی هم بیاید که ما شما را مسخره خواهیم کرد همان‌طور که ما را مسخره می‌کنید).

نتیجه‌گیری

کشف کشتی فسیل شده نوح(ع) در منطقه جودی گذشته از این‌که باعث شد شک و تردید مردم اروپا و آمریکا نسبت به داستان نوح(ع) برطرف شود. مقایسه آیات قرآن در این باره با گفته‌های تورات حقایق بسیاری را برای ما آشکار ساخت که عبارتند از:

۱. هرچند قرآن و تورات داستان‌های مشترک از جمله داستان طوفان و کشتی نوح(ع) دارند اما تفاوت‌هایی در آنها هست که نشان می‌دهد قرآن برگرفته از تورات نیست. از جمله تورات محل فرود کشتی نوح را کوه‌های آرات ذکر کرده اما قرآن کریم محل فرود را صریحاً جودی ذکر می‌کند، و کشتی در جودی را باستان‌شناسان کشف کرده‌اند که با قلّه آرات ۳۲ کیلومتر فاصله دارد.
۲. در تورات و انجیل هرگز نیامده که کشتی هم‌چنان باقی است. اما قرآن کریم می‌فرماید ﴿وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً﴾ (و بگذاشتیم آن کشتی را آیت و عبرتی).
۳. در تورات و انجیل نیامده که کشتی نوح(ع) معجزه‌ای برای جهانیان است اما قرآن می‌فرماید: ﴿وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ﴾ (و آن سفینه را آیت و عبرتی قرار دادیم برای جهانیان).
۴. تورات فقط به چوب‌های مخصوص کشتی اشاره کرده اما قرآن کریم گذشته از الواح کشتی به میخ‌های آن تصریح دارد: ﴿وَوَحَمَلْنَاهُ ذَاتِ الْوُجُوهِ وَ دُسُرٍ﴾ کشف ۵۴۰۰ میخ بزرگ و ۷۲ تیر فلزی در کشتی، حقیقت قرآن را بیشتر آشکار می‌کند.
۵. همچنین تنها قرآن در مورد لنگرهای کشتی سخن گفته: ﴿وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِبَهَا وَسِيَهَا﴾ که باستان‌شناسان پنج لنگر آن را در اطراف کشتی کشف کردند.

۶. تعبیر قرآن از کشتی به فلک ﴿وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ﴾ نشان‌دهنده عظمت و بزرگی کشتی است که باستان‌شناسان آن را با ناو هواپیمابر مقایسه می‌کنند.

منابع و مأخذ

- اورهان بایراق [بی‌تا]، *ترکیا السیاحیه*، تصویب خالد النوری، استانبول.
- ادوارد شی پرا (۱۳۴۱)، *الواحد بابل*، ترجمه علی اصغر حکمت، تهران، ابن سینا و فرانکلین.
- البدری، سید سامی (۱۴۲۰)، *القرآن و علم الآثار*، قم، ناشر مولف.
- بیومی مهران، محمد (۱۴۰۸)، *دراسات تاریخیة من القرآن الکریم*، بیروت دارالنهضة العربیة.
- بوکای (۱۳۶۸)، *مقایسه‌ای میان تورات، انجیل، قرآن و علم*، ترجمه ذبیح‌الله دبیر، تهران دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- بی‌آزار، عبدالکریم (۱۳۸۰)، *باستان‌شناسی و جغرافیای تاریخی قصص قرآن تهران*، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- الدر، جان (۱۳۳۵)، *باستان‌شناسی کتاب مقدس تهران*، انتشارات نورجهان.
- جواد علی (۱۹۶۱)، *تاریخ العرب قبل الاسلام*، بغداد.
- _____ (۱۳۶۷)، *تاریخ مفصل عرب قبل از اسلام*، ترجمه محمد حسین روحانی، بابل، کتاب‌سرای بابل.
- جیمز هاکس (۱۳۴۹)، *قاموس کتاب مقدس*، تهران، طهوری.
- *دائرة المعارف قرآن*، ط لیدن.
- *دائرة المعارف فارسی*، به سرپرستی غلامحسین مصاحب، تهران چلپی، ج ۱، ط ۱۳۴۵، ج ۲ ط ۱۳۵۶، ج ۳، ط ۱۳۷۶.
- *دائرة المعارف الاسلامیة*، ترجمه احمد، السنای، ابراهیم زکی خورشید، عبدالحمید یونس، حافظ جلال، ط، مصر ۱۳۵۲.
- میرسلیم، مصطفی (۱۳۷۳)، *دانش‌نامه جهان اسلام*، جزوه چهارم، حرف ب، تهران.
- سامی بن عبدالله بن احمد المغلوث (۱۴۲۴)، *اطلس تاریخ الانبیاء و الرسل*، الرياض، مكتبة العبيکان.
- طبرسی، فضل بن حسن (۱۳۷۹)، *مجمع البیان فی تفسیر القرآن*، بیروت، دار احیاء التراث العربی.
- طبری، ابوجعفر (۱۳۵۷)، *تاریخ الامم و الملوک*، قاهره، ط الاستقامه.
- عبدالوهاب النجار [بی‌تا]، *قصص الانبیاء*، بیروت، دار احیاء التراث العربی.
- عقیف عبدالفتاح طباره [بی‌تا]، *مع الانبیاء فی القرآن الکریم*، بیروت، دار العلم للملایین.
- کالین، مک ابودی (۱۳۶۴)، *اطلس تاریخی جهان دوران باستان*، ترجمه ف. فاطمی چاپ تهران، نشر مرکز.

- کامل، عبدالعزیز (۱۹۱۵)، مدخل جغرافی الی قصص القرآن الکریم، قاهره، الازهر.
- _____ (۱۹۸۲)، القرآن و التاریخ، علم الفکر، کویت، وزارة الاعلام.
- کن.آر.دارک (۱۳۷۹)، مبانی نظری باستان شناسی، ترجمه کامیار عبدی، تهران مرکز نشر دانشگاهی.
- مجله الهلال مصر، جزء ۷۶ سال ۴۱، محرم ۱۳۵۲.
- _____، قاهره، شماره ۲، سال ۳۴، ربیع الثانی ۱۳۴۴.
- مقدسی (۱۹۶۲)، البدء و التاریخ، تهران، اسدی.
- مونس، حین (۱۳۷۵)، اطلس تاریخ اسلام، ترجمه دکتر آذرنوش تهران، انتشارات سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.

- Collins Wideworld Encyclopedias Ancient History, printed in London 1973, The Holy Sites Of JORSAN, Turab 1996.
- Turhan Can, TOKAPI palace, orient Turstik YAYnlar ve Hizmetler LTD STI.
- Vermes, G, Thw Dead Sra Scrools in Englis, New York penyuin Books, 1977, Yusuf Ali, The Holy Quran, New Yoek, 1946.
- The Macmillan Bible Atlas, Macmillan publishing company NewYork, 1993 Wyatt archaeolgy. Com/noan, htm.
- Chrisrian ans wers. Net.
- Crouso, Bill. 1922. Noahs Ark: Its Final, Birth, Bibleand spade 5, 3, pp.66.
- Shea, William, 1988. Noahs Ark? Bilde and spade 1/1: 6-14.
- WWW. Azut blogfa. Com/ post-115 – aspx – 117K
- WWW. Sarematon. Com/ hamdclimber/ ancient %20 Noah %581 %5D. doc
- WWW. Afyhapen. Com/ Spip. Php? Article 213-67K
- Johnathn Gray, Discavery News, Date Added: Thursday 27, April, 2006 Noahs Ark Uncovered: 2 Pack Date dded: Monday 27 Marxh, 2006.